

CIVI EUROPAEO PRAEMIUM 2020¹

Propozície
25. prezenčného ročníka
Olympiády Ľudských práv stredoškolskej mládeže 2022 – 2023
a
5. ročníka Ceny profesora Miroslava Kusého
Verzia – 31.10.2022²

Vyhlasovateľ súťaže
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Odborná garancia súťaže
OLYMP & Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv &
UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave³
a partneri

Záštita (bude spresnené)

Podpora podujatia (bude spresnené)

Organizácia celoštátneho kola
OLYMP, Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv, NIVAM – Národný inštitút
vzdelávania a mládeže

Olympiáda ľudských práv je dobrovoľnou záujmovou činnosťou žiakov a žiačok stredných škôl v Slovenskej republike. Uskutočňuje sa každoročne a možno ju organizovať na všetkých typoch škôl. Olympiádu ľudských práv dlhoročne odporúčali základným aj stredným školám v SR Pedagogicko-organizačné pokyny a Sprievodca školským rokom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.⁴

¹ O Európskej občianskej cene/The European Citizen's Prize, rozhodla Kancelária ceny 9.2.2021 v Bruseli. Cenu udelil Európsky parlament projektu OLP, patrí preto všetkým zainteresovaným.

² Propozície budeme priebežne spresňovať. Aktualizácie a ďalšie usmernenia pravidelne sledujte na weboch. Identifikácia aktualizácie: podľa dátumu vydania na začiatku a konci dokumentu.

³ UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave, ktorá je odborným gestorom OLP od jej začiatku, si na podujatí 26.10.2022 pripomenula významné 30. výročie svojho vzniku – ako prvá UNESCO katedra na svete. Vznikla na základe medzinárodnej zmluvy podpísanej GT UNESCO a rektorom UK dňa 26.10.1992.

⁴ Aktuálne pozri <https://nivam.sk/sumar-zdrojov-a-materialov-na-ucely-formalneho-a-neformalneho-vzdelavania-o-ludskych-pravach-kritickom-mysleni-a-praci-s-informaciami-nivam/>

Nosná téma 25. ročníka OLP

ZÁPAS ZA MIER, DEMOKRACIU, ĽUDSKÉ PRÁVA POKRAČUJE⁵

Kolá a termíny 25. ročníka OLP (2022/2023)⁶

školské kolá : **do 9. decembra 2022** (piatok);
prihláška do krajského kola : **do 14. decembra 2022** (streda)
krajské kolá: **9. februára 2023** (štvrtok);
celoštátne kolo: **v týždni od 17. – 21. apríla 2023⁷ (bude spresnené)**

Prihlasovanie

Po dohode s NIVAM/IUVENTA bude prihlasovanie **na školské a krajské kolá** prebiehať v réžii Celoštátnej komisie OLP/OLYMP a nie prostredníctvom EduPage. Prihlasovanie **na celoštátne kolo** pripravujeme prostredníctvom EduPage. Podrobnejšie pozri nižšie, jednotlivé kolá.

1. ŠKOLSKÉ KOLÁ: do 9. decembra 2022

1.1 Účast' a organizácia.

Zúčastniť sa môžu všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia záujem.

Školské kolo spravidla organizuje predmetová komisia spoločenskovedných predmetov alebo školská komisia OLP alebo koordinátor/koordinátorka ľudských práv na škole. Riaditeľ/riaditeľka školy poverí riadením súťaže zodpovednú osobu/zodpovedné osoby.

1.2 Participácia a variabilita.

Odporúčame, aby sa do iniciácie, prípravy a realizácie školského kola (formy, obsahu, práce poroty, sprievodných nesúťažných podujatí a pod.) zapojili žiaci a žiačky a dohodli si formu spolupráce so zodpovednou osobou/zodpovednými osobami.

Školské kolo môže byť samostatnou aktivitou alebo súčasťou týždňa/dňa projektových aktivít školy, dňa otvorených dverí školy a teda spojené so širšou žiackou aj učiteľskou účasťou.

1.3 Forma, obsah a termín školského kola.

Formu a obsah stanoví zodpovedná osoba/zodpovedné osoby. Odporúčame napr. test, esej, úvahu, diskusiu s demokratickou voľbou postupujúcej alebo postupujúceho.

Námietky na priebeh súťaže možno adresovať určenej zodpovednej osobe priebežne a najneskôr bezprostredne po vyhlásení výsledkov školského kola. Zodpovedná osoba rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.

1.4 Postup do krajského kola.

Škola prihlasuje do krajského kola žiačku/žiaka z 1. miesta a 2. miesta výsledkovej listiny školského kola. Druhé miesto je náhradnícke.

⁵ Dlhodobu volíme nosnú tému ročníka a to buď špecificky alebo, ako v tomto ročníku, univerzálnejšie. V súťažných podkladoch a formách uplatňujeme vždy čo najširšiu škálu ľudských práv.

⁶ Pozri aj <https://www.iuventa.sk/terminovnik-predmetovych-olympiad-a-postupovych-sutazi-2022-2023/>, aby nedošlo ku kolíziám termínov rôznych POPS a iných aktivít, ktoré žiačka/žiak chce absolvovať.

⁷ Veľkonočné prázdniny: 6.4.-11.4.2023, začiatok vyučovania: 12.4.2023

Ak sa školské kolo nekonalo, škola vyplní prihlášku na základe individuálneho žiackeho záujmu a predpokladov.

1.5 Prihláška do krajského kola.

Je k dispozícii na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/> a obsahuje usmernenia pre vyplnenie a odoslanie na emailovú adresu predsedu/predsedníčky príslušnej Krajskej komisie OLP do 14. decembra 2022 (e-adresy pozri v Prílohe 2 týchto propozícií). Predseda/predsedníčka Krajskej komisie OLP zašle skeny všetkých prihlášok predsedníčke Celoštátnej komisie OLP do konca roka 2022.

2. KRAJSKÉ KOLÁ: 9. februára 2023 (štvrtok)

2.1 Účasť a organizácia.

Krajských kôl sa zúčastňujú súťažiaci a súťažiace, ktorých prihlášky akceptovali predsedníčky/predsedia príslušných krajských komisií OLP. Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré podľa návrhu predsedníčky/predsedu Krajskej komisie OLP poverí príslušný regionálny úrad školskej správy.⁸

2.2 Obsah a zabezpečenie.

Krajské kolá majú dve časti, prvú, písomnú/test a druhú, ústnu/tézy. Súťažné podklady pripraví CK OLP v spolupráci s partnermi.

Test zašle NIVAM/IUVENTA regionálnym úradom školskej správy a predsedníckam/predsedom krajských komisií OLP.

Tézy budú v približne mesačnom predstihu vystavené na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/>

2.3 Hodnotenie a bodovanie.

Súťaž hodnotí krajská porota/krajské poroty po menovaní regionálnym úradom školskej správy na návrh predsedníčky/predsedu Krajskej komisie OLP. Predsedníčky/predsedia krajských komisií OLP navrhnu počet porôt podľa potrieb súťaže a organizačných možností.

Bodové maximum za test a tézu je rovnaké. Predsedníčka/predseda Krajskej komisie OLP zhotoví krajskú výsledkovú listinu podľa stanovenej formy: u každej súťažiacej/každého súťažiaceho uvedie priezvisko, meno, školu, body za test, percento úspešnosti v teste, body za tézu, celkový bodový zisk (test+téza), poradie, riešiteľský status („úspešný riešiteľ/úspešná riešiteľka krajského kola OLP“ pri celkovom zisku bodov 60% a viac alebo „riešiteľ/riešiteľka krajského kola OLP“ pri celkovom zisku bodov pod 60%), a to zhora od najvyššieho zisku po najnižší. Krajskú výsledkovú listinu predstaví súťažiacim a po skončení krajského kola ju bezodkladne spolu so skenom prezenčnej listiny odošle na email predsedníčky Celoštátnej komisie OLP.

Predseda/predseda Krajskej komisie OLP na mieste poskytne usmernenia pre 8-ku súťažiacich, postupujúcich do celoštátneho kola.

Námietky na priebeh a výsledky súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke Krajskej komisie OLP priebežne alebo do 30 minút po vyhlásení výsledkov krajského kola. Predseda/predseda komisie na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.

⁸ RÚŠS pôsobia od 1.1.2022 namiesto predošlých okresných úradov; pozri <https://www.minedu.sk/regionalne-urady-skolskej-spravy/>

2.4 **Diplom a postup do celoštátneho kola.**

Každá súťažiaci a každý súťažiaci môže dostať po krajskom kole diplom s vyznačením získaného riešiteľského statusu a umiestnenia. Diplomy udeľujú krajské komisie podľa svojich možností.

Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola 8 najúspešnejších súťažiacich. Ak sa ktokoľvek z postupujúcich vzdá postupu, predseda/predsedníčka Krajskej komisie OLP rozhodne o ustanovení náhradníka/náhradníčky a oznámi to predsedníčke Celoštátnej komisie OLP. Prípadné vzdanie sa musí byť bezodkladné, aby náhradníčka/náhradník stihli napísať úvahu načas (pozri nižšie).

2.5 **Úvaha – inštrukcie pre súťažiaci a súťažiacich.**

Podmienkou účasti v celoštátnom kole je vypracovanie písomnej práce – úvahy na jednu z tém, ktoré stanoví Celoštátna komisia OLP v spolupráci s partnermi a ktoré budú zverejnené k dátumu krajských kôl na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/>

Záväzný pokyny k napísaniu a zaslaniu písomných prác – úvah:

2.5.1 Úvaha musí byť originálnym dielom autora/autorky podľa štandardne stanovených noriem. Odporúčame súťažiacim (ale aj pedagogickému dohľadu, garantom/hodnotiteľom tém úvah a porotám), aby sa oboznámili napr. s tutoriálom Akademickkej knižnice Univerzity Komenského⁹.

2.5.2 V prípade akejkoľvek odhalenej a preukázanej neetickej formy práce v priebehu súťaže alebo po nej Celoštátna komisia OLP neumožní autorovi/autorke práce postup do celoštátneho kola súťaže rs. odníme autorovi/autorke úvahu získané umiestnenie/cenu/diplom a oznámi to na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/>, škole a partnerom OLP.

2.5.3 Povinný formát a transport úvahy.

Úvahu treba „vložiť“ do stanovenej 3-stranovej formy podľa Prílohy č. 1 týchto propozícií.

Úvaha nebude prijatá bez dôkladného vyplnenia hlavičky nad textom a bez dodržania predpísaných parametrov.

Verzie a transport úvahy: 1 x úvaha (nepodpísaný word) pre účely publicity víťaznej práce a 1x tá istá úvaha podpísaná autorkou/autorom (scan pdf).

Obe verzie úvahy zaslať predsedovi/predsedníčke Krajskej komisie OLP príslušného kraja, podľa Prílohy č. 2 týchto propozícií do 17. februára 2023.

2.6 **Export úvah a správy – inštrukcie pre krajské komisie OLP.**

Predseda/predsedníčka Krajskej komisie OLP postúpi via email predsedníčke Celoštátnej komisie OLP do 28. februára 2023

a) dve verzie každej úvahy;

b) záverečnú správu o priebehu a výsledkoch školských kôl a krajského kola súťaže.

2.7 **Náklady** na prípravu a realizáciu súťaže hradí regionálny úrad školskej správy.

3. **CELOŠTÁTNE KOLO:**

3.1 **Účasť a organizácia 3-dňového celoštátneho kola.**

Celoštátneho kola sa zúčastňuje 8 súťažiacich za každý kraj, 64 súťažiacich z celej SR. Celoštátne kolo organizuje OLYMP & CK OLP & NIVAM/IUVENTA. Informácie k prihlasovaniu a miestu celoštátneho kola budú spresnené. *Súťažný poriadok celoštátneho*

⁹ Pozri <https://uniba.sk/fileadmin/ruk/ak/ig-plagiatorstvo.pdf>

kola a *Vademecum súťažiacej a súťažiaceho* budú zverejnené na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/>.

Prihlasovanie súťažiacich/registrácia sa uskutoční prostredníctvom EduPage (podľa vydaného usmernenia).

3.2 Obsah a hodnotenie.

Celoštátne kolo má tri časti. Prvé dve časti sa uskutočňujú v prvých dvoch dňoch pred 4 postupovými porotami, ktoré ustanovuje predsedníčka Celoštátnej komisie OLP z predsedníčok/predsedom krajských komisií OLP a odborných osobností z radov partnerov.

Postupové poroty sú najmenej trojčlenné a pred každou z nich súťaží spravidla 16 súťažiacich.

Obsahom prvej časti je riešenie modelových prípadov/situácií (príprava cca 15 minút; riešenie zadania a zodpovedanie otázok poroty cca 15 minút).

Obsahom druhej časti je obhajoba písomných prác/úvah (vrátane zodpovedania otázok poroty cca 15 minút).

Hodnotenie výkonov súťažiacich v prvých dvoch častiach sa uskutočňuje v pomere 1 : 1. Z každej postupovej poroty postupujú súťažiace a súťažiaci z 1. – 3. miesta, spolu maximálne 12 súťažiacich, do tretej časti súťaže, ktorou je finále.

Vo finále rozhoduje finálová porota, ktorú ustanovuje predsedníčka Celoštátnej komisie OLP z domácich, prípadne zahraničných odborníkov a odborníkov v oblasti demokracie a ľudských práv. Pred finálovou porotou a celým plénom (žiackym, učiteľským, partnerským, hosťovským) si súťažiace a súťažiaci žrebujú finálové zadania, ktorých obsahom sú aktuálne ľudskoprávne problematiky a kľúčové témy. Súťažiaca/súťažiaci rieši zadanie ad hoc, bez prípravy¹⁰, počas cca 15 minút vrátane zodpovedania otázok poroty. Finálová porota stanoví poradie súťažiacich na 1. – 12. mieste.

Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedníčke Celoštátnej komisie OLP na mieste konania súťaže priebežne, najneskôr však do 30 minút po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola. Predsedníčka Celoštátnej komisie OLP na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.

3.3 Výsledková listina a ceny.

Vyhodnocuje a zverejňuje sa len bodový zisk súťažiacich na 1. – 12. mieste; záznam o účasti ostatných súťažiacich sa zhotovuje spravidla v abecednom poradí, bez uvedenia bodového zisku a umiestnenia. Všetci súťažiaci a všetky súťažiace dostanú diplom. Víťazi a víťazky získajú ceny podľa možností organizátorov a partnerov. Podrobnosti budú ohlásené na pozvánke a plagáte, resp. pri otvorení celoštátneho kola alebo vyhlasovaní výsledkov.

3.4 Spätná väzba.

Všetky účastníčky a všetci účastníci celoštátneho kola môžu v jeho závere vyplniť dotazník spätnej väzby. Spracované dotazníky poskytnú kvantitatívne aj kvalitatívne dáta z celoštátneho kola a celého ročníka OLP a pomôžu Celoštátnej komisii OLP a) reagovať na podnety, b) komunikovať s partnermi a získavať ich podporu, c) skvalitňovať súťaž a sprievodné aktivity.

3.5 Kronika.

¹⁰ Finálová porota 24. ročníka OLP navrhla vrátiť sa späť k predchádzajúcej praxi a neposkytnúť finálovej 12-ke 15 min. na prípravu. CK OLP toto odporúčanie odsúhlasila na svojom zasadaní 16.6.22.

Predsedníčka Celoštátnej komisie OLP pripraví Kroniku 25. ročníka OLP, ktorá bude zverejnená na webových sídlach <https://www.iuventa.sk/olympiady/ucitel-organizator/olympiada-o-ludskych-pravach/> a <http://www.olp.sk/>. V závislosti na možnostiach bude vydaná aj v tlačenej podobe.

3.6 Účasť učiteliek a učiteľov.

Je tradične žiaduca s ohľadom na špecifikum celoštátneho kola ako priebežnej 3-dňovej súťaže & vzdelávacieho podujatia vrátane lektorských vstupov renomovaných osobností & sociálno-kultivačného a sieťovacieho podujatia. Očakáva sa účasť motivovaných a aktívnych učiteliek a učiteľov, ktorí pôsobia v prospech OLP na svojich školách a majú vážny záujem o zapojenie sa do všetkých častí celoštátneho kola. Celoštátna komisia OLP neakceptuje účasť len vo forme pedagogického sprievodu.

3.7 Benefity a úhrady.

a) Ubytovanie a strava súťažiacich, porôt, organizačného tímu (úhrada bude spresnená). Cestovné a poistné hradí MŠVVaŠ SR prostredníctvom NIVAM/IUVENTY;

b) Ubytovanie a strava učiteľkám a učiteľom, nečlenkám a nečlenom porôt (úhrada bude spresnená), cestovné uhradia vysielajúce školy.

Nárok na benefity a úhrady vzniká len pri plnej a aktívnej účasti na podujatí. Bližšie usmernenie bude zverejnené v pokynoch a informáciách k celoštátnemu kolu.

Vydala: Celoštátna komisia OLP
Bratislava, **31. október 2022**

PhDr. Dagmar Horná, PhD.
predsedníčka Celoštátnej komisie OLP

Prílohy:

1. Predpísaný formát písomných prác – úvah.
2. Predsedovia/predsedníčky krajských komisií OLP príslušného kraja – kontakty na zaslanie úvah a komunikáciu.